

Ensam över Atlanten

Berättelse

Det var den 4 oktober 1849. Fredrika Bremer steg i land i New York efter en lång resa över Atlanten. Resan hade tagit tretton dagar, och havet hade gungat hela tiden. Nu stod hon äntligen på fast mark i ett helt nytt land.

Fredrika var 48 år och en av Sveriges mest kända författare. Ändå reste hon ensam, utan man och utan familj. Det var mycket ovanligt, eftersom nästan inga kvinnor reste ensamma så långt på den tiden. Men Fredrika ville se Amerika med egna ögon. Hon ville förstå hur människorna levde i den unga demokratin.

Hon bodde på ett stort hotell som hette Astor House. Det låg vid Broadway, en av de största gatorna i staden. När Fredrika tittade ut genom fönstret blev hon nästan yr. Gatan var full av människor, hästar och vagnar. Det fanns vackra hus och fina butiker, men också mycket skräp och oväsen. När hon skulle gå över gatan tänkte hon bara på en sak: att komma över levande.

Bredvid hotellet låg en liten park med en fontän. Den lugna platsen kändes som en oas mitt i den oroliga staden. Där kunde Fredrika vila ögonen en stund.

Snart kom en gäst för att hälsa henne välkommen. Det var en ung man med mörka ögon. Fredrika hade trott att han skulle vara en äldre herre, men i stället mötte hon en ung och vänlig person. Han skulle hjälpa henne att lära känna Amerika.

Den här första dagen var bara början. De följande två åren reste Fredrika genom 27 delstater. Hon skrev brev hem till sin syster, och breven blev senare en hel bok om livet i den nya världen.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
stiga i land	gå från en båt upp på land
gunga	röra sig fram och tillbaka
fast mark	torrt land, inte hav
en författare	en person som skriver böcker
ovanlig	inte som vanligt; sällsynt
en demokrati	ett land där folket är med och bestämmer
yr	när det snurrar i huvudet
en vagn	en häst drar den, man åker i den
oväsen	mycket och starkt ljud
en oas	en grön, lugn plats i en öken

ORD**FÖRKLARING**

en delstat

en del av ett land, till exempel i USA

Läsförståelsefrågor

1. Hur länge tog resan över Atlanten?
 1. Tretton dagar.
 2. Två veckor till sjöss varje månad.
 3. Ett helt år.
2. Varför var det ovanligt att Fredrika reste?
 1. Hon reste ensam, utan man och familj.
 2. Hon var bara tio år gammal.
 3. Hon kunde inte läsa eller skriva.
3. Hur upplevde Fredrika gatan Broadway?
 1. Den var tom och tyst.
 2. Den var full av människor, hästar och oväsen.
 3. Den var en lugn liten by.
4. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Fredrika bodde på hotellet Astor House.
 2. Mannen som hälsade på henne var en gammal herre.
 3. Fredrika reste genom 27 delstater under sin tid i USA.
5. Varför ville Fredrika resa till Amerika? (öppen fråga)
6. Varför kände sig den lilla parken som "en oas" för Fredrika, tror du? (inferens)

Facit

1. 1. Tretton dagar.
2. 1. Hon reste ensam, utan man och familj.
3. 1. Den var full av människor, hästar och oväsen.
4. 1. ja b) nej (han var en ung man med mörka ögon) c) ja
5. Exempel på svar: Hon ville se Amerika med egna ögon och förstå hur människorna levde i den unga demokratin.
6. Exempel på svar: Staden var stökig och full av ljud, så den gröna och lugna parken med fontänen kändes som en plats att vila och få ro på.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten zoomar in på Fredrikas första dag i USA (4 oktober 1849) och kompletterar biografien, som bara nämner resan kort. Verben står i preteritum. Tema: mod att resa och möta det okända. Bra för att öva preteritum och tidsord (när, sedan, äntligen). Be gärna deltagarna jämföra med sin egen ankomst till ett nytt land.

Diskussionsfrågor

- Fredrika reste ensam till andra sidan jorden. Vad krävs för att våga göra något sådant?
- Hur kändes det första gången du kom till en stor, ny stad? Berätta.
- Vad kan man lära sig av att resa och möta andra länder?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då du kom till en ny plats. Vad såg du, och hur kändes det?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Fredrika Bremer – https://en.wikipedia.org/wiki/Fredrika_Bremer
- Nationalencyklopedin: Fredrika Bremer – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/fredrika-bremer>
- Svenskt Biografiskt Lexikon: Fredrika Bremer – <https://sok.riksarkivet.se/sbl/Presentation.aspx?id=16936>
- Fredrika Bremer-förbundet: Vem var Fredrika Bremer? – <https://fredrikabremer.se/om-oss/vem-var-fredrika-bremer/>
- SO-rummet: Fredrika Bremer – <https://www.so-rummet.se/kategorier/fredrika-bremer>

Faktagranskad i juni 2026. Fredrika Bremer föddes 17 augusti 1801 på Tuorla gård i Piikkis socken nära Åbo i Finland (som då tillhörde Sverige) och dog 31 december 1865 på Årsta slott söder om Stockholm. Hon debuterade anonymt 1828 med "Teckningar ur hvardagslifvet", reste i USA 1849–1851 (boken "Hemmen i den nya verlden", 1853) och gav 1856 ut romanen "Hertha", som bidrog till 1858 års lag om att ogifta kvinnor kunde bli myndiga vid 25 år (automatiskt från 1863) och till att Högre lärarinneseminariet öppnade 1861. Fredrika Bremer-förbundet grundades 1884, efter hennes död. Bilden är ett porträtt daterat 1855–1865; fotograf/konstnär anges som okänd i Wikimedia Commons.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.